

**1° ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Ρόδος, 8-12 Οκτωβρίου 2008

**«Ιδιαιτερότητες
της Ποιμαντικής Διακονίας Ασθενών
στην Αγγλία»**

(Περίληψη ομιλίας)

του Οικον. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα

(Εκπροσώπου του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγορίου)

Χαρακτήρας της χώρας

Η Αγγλική κοινωνία είναι πολυπολιτισμική και πολυθρησκευτική.

Οι Εφημέριοι (Charlains) στα μεγάλα νοσοκομεία είναι συνήθως διαφόρων δογμάτων. Άλλοι είναι έμισθοι (πλήρους ή μερικής απασχόλησης) και άλλοι άμισθοι και εθελοντές.

Συνήθως, ο προϊστάμενος των τακτικών Εφημερίων είναι ο Αγγλικανός Ιερέας, λόγω του ότι η Αγγλικανική Ομολογία είναι η επίσημη χριστιανική Ομολογία στην Αγγλία.

Εφημέριος και προσωπικό

Ο Εφημέριος, τακτικός ή εθελοντής, έχει στην ποιμαντική του φροντίδα, εκτός από τους ασθενείς, και το προσωπικό του νοσοκομείου: ιατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό και λοιπούς υπαλλήλους.

Ασθενείς από Ελλάδα & Κύπρο

Αυτό είναι συνήθως το μεγάλο θέμα για εμάς στην Αγγλία.

Οι συμπατριώτες μας που έρχονται στην Αγγλία έρχονται εκεί λόγω των βαρύτατων ασθενειών που δεν μπόρεσαν να αντιμετωπισθούν στην Πατρίδα. Παλαιότερα, πριν την ίδρυση του Ωνασείου στην Αθήνα, στο Λονδίνο υπήρχαν νοσοκομεία με ολόκληρες πτέρυγες με μόνο Έλληνες ασθενείς, οι οποίοι έρχονταν εκεί για διάφορα καρδιακά νοσήματα.

Τα προβλήματα στις περιπτώσεις των ασθενών που έρχονται στην Αγγλία για θεραπεία, αποκατάσταση, χειρουργικές επεμβάσεις, ή απλά για εξετάσεις, είναι πολλαπλά.

Μερικά από αυτά:

- Οικονομικά (Δεν επαρκούν πάντα τα χρήματα που φέρνουν μαζί τους)

- Επικοινωνία με γιατρούς και νοσηλευτές (αυτό είναι μεγάλο θέμα, ιδιαίτερα όταν οι γιατροί θέλουν να πουν στον ασθενή την ακριβή διάγνωση)
- Διατροφή (οι Έλληνες ασθενείς δεν τρώνε εύκολα τα φαγητά στο αγγλικό νοσοκομείο)
- Διαμονή εκτός νοσοκομείου (μετά την εγχείρηση συνήθως ο γιατρός συστήνει στον ασθενή να βγει από το νοσοκομείο και να τον επισκεφθεί μετά από λίγες ημέρες. Έτσι, υπάρχει ανάγκη για να κανονισθεί φιλοξενία)
- Εκπαιδευτική / Σχολική μέριμνα για ασθενείς-παιδιά (πολλά παιδιά που ταλαιπωρούνται με χρόνιες ασθένειες χάνουν πολλά μαθήματα από το Σχολείο. Προσπαθούμε, με την βοήθεια των δύο Εκπαιδευτικών Αποστολών, Ελλάδας και Κύπρου, να αντιμετωπίσουμε το θέμα)

Ο Εφημέριος οργανώνει και θέτει σε εγρήγορση την Ελληνική Ομογένεια (ιδιαίτερα τις Βοηθητικές Αδελφότητες Κυριών των Ελληνορθοδόξων Κοινοτήτων μας) για την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών.

Ασθενείς από ομόδοξες / αλλοεθνείς χώρες

Το τελευταίο διάστημα αυξάνονται κατακόρυφα οι ομόδοξοί μας, που προέρχονται από Βαλκανικές ή άλλες Ανατολικές χώρες, οι οποίοι χρειάζονται κι εκείνοι ανάλογη συμπαράσταση με τους συμπατριώτες μας.

Διακονία ετεροδόξων

Οι αυστηροί Ορθόδοξοι αδελφοί μας θα αναρωτηθούν τι μας αφορούν εμάς οι ετεροδόξοι. Κάποτε όμως χρειάζεται να αντιμετωπίζουμε κλήσεις και από αυτούς.

Δύο περιπτώσεις είναι οι εξής:

- Μικτοί γάμοι (το Ορθόδοξο μέλος της συζυγίας μας ζητάει πολλές φορές να συμπαρασταθούμε στην περίπτωση ασθένειας του μη Ορθόδοξου)
- Ασθενείς στον ίδιο θάλαμο με ομοδόξους μας (περίπτωση κυρίας, που νοσηλεύονταν δίπλα από Ορθόδοξη ασθενή και της οποίας ο σύζυγος, που νοσηλεύονταν σε άλλο νοσοκομείο, είχε πεθάνει λίγο ενωρίτερα - οι νοσοκόμοι μου ζήτησαν να της συμπαρασταθώ)

Προνόμιο & δικαίωμα (prerogative) του ασθενούς

Ο ασθενής έχει το δικαίωμα να δεχθεί ως επισκέπτη όποιον εκείνος επιθυμεί.

α. Όταν πρωτοδιορίστηκα στο νοσοκομείο που διακονώ, μου είπαν να επισκέπτομαι μόνο αυτούς που έχουν δηλώσει συγκεκριμένα το θρήσκευμά τους. Έχοντας πρόσβαση στον απόρρητο κατάλογο των ασθενών βρήκα ασθενή με ελληνικό όνομα, που δεν είχε όμως δηλώσει το θρήσκευμα. Αποφάσισα να τον επισκεφθώ και τελικά διαπίστωσα πως ήταν Μάρτυς του Ιεχωβά.

β. Επισκεπτόμενος άλλον ασθενή, με απέτρεψε η προϊσταμένη νοσοκόμα να τον δω, γιατί είχε σαφείς εντολές από τον ασθενή να μην αφήσει κανένα να τον ενοχλήσει.

Κουλτούρα του ασθενούς

Οι Έλληνες συνήθως δεν επιθυμούν να δουν τον Ιερέα όταν ασθενούν. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ΡωμαιοΚαθολικοί είναι ακριβώς της αντίθετης άποψης.

Οι συγγενείς όμως επιμένουν να καλέσουν τον Ιερέα, ιδιαίτερα όταν ο ασθενής είναι ετοιμοθάνατος, συνήθως χωρίς την σύμφωνη γνώμη του ασθενούς.

Θεία Κοινωνία

Η Θεία Κοινωνία συνδέεται με το προηγούμενο στοιχείο. Οι συγγενείς -πολλές φορές- καλούν εκείνοι τον Ιερέα, για «να μην πάει ακοινώνητος» ο δικός τους άνθρωπος, όπως λένε.

Κάποτε ο ασθενής δεν έχει κοινωνήσει των Αχράντων Μυστηρίων για πολλά χρόνια και δεν έχει θρησκευτικές εμπειρίες. Σε τέτοιες περιπτώσεις αρνείται να κοινωνήσει.

Άλλοτε είναι ετοιμοθάνατος, χωρίς συνείδηση. Οι συγγενείς υποβάλλουν τον Ιερέα σε μεγάλη πίεση να κοινωνήσει τον ασθενή, ενώ εκείνος βρίσκεται σε καταστολή.

Έχουμε επίσης τους ασθενείς που πάσχουν από τη νόσο του Αλτσχάϊμερ, οι οποίοι -όταν βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο- δεν έχουν συνείδηση.

Τέλος δε, έχουμε τους ασθενείς που βρίσκονται σε μηχανική υποστήριξη. Οι συγγενείς θέλουν να βγάλουν τους σωλήνες από το στόμα, οι νοσηλευτές αρνούνται κι ο Ιερέας βρίσκεται -όπως καταλαβαίνετε- σε πολλή δύσκολη θέση.

Ψυχολογία του ασθενούς

Ο ασθενής έχει πάντα ιδιαίτερη ψυχολογία και για τούτο απαιτείται ιδιαίτερη τέχνη στην επικοινωνία μαζί του.

Συνήθως ο Ιερέας, από την φύση του λειτουργήματός του, έστω κι αν δεν έχει ειδικές γνώσεις στον τομέα αυτό, έχει όμως ασκηθεί στον τομέα της επικοινωνίας και μπορεί να αντιμετωπίσει με λεπτότητα και με διάκριση τον ασθενή και τους συγγενείς που τον περιτριγυρίζουν.

Συνεργάτες Εφημερίου

Όμως, ενώ ο Ιερέας μπορεί να γνωρίζει, θεωρητικά ή εμπειρικά, πως να προσεγγίσει τον ασθενή, θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα το ζήτημα των συνεργατών του Ιερέα.

Ποιός θα πάει μαζί με τον Εφημέριο, ή στη θέση του, είναι μεγάλο θέμα. Λόγω του προηγουμένου δεδομένου, της ιδιαιτερότητας δηλαδή της ψυχολογία του ασθενούς, χρειάζεται μεγάλη προσοχή στην επιλογή των συνεργατών.

Τελειώνοντας, να αναφέρω πως δύο στοιχεία είναι ιδιαίτερα σημαντικά, σε πνευματικό επίπεδο, η ΠΡΟΣΟΧΗ και η ΠΡΟΣΕΥΧΗ, τα δύο «π», όπως λέμε κάποτε. Όταν τα έχουμε αυτά, μπορούμε να είμαστε βέβαιοι ότι και με την βοήθεια του Αγίου Θεού, θα φέρνουμε σε πέρας το ιδιαίτερο έργο μας.